

Fabritius' visie en schilderwijze heeft meenen te herkennen. Ook de door het Mauritshuis verworven Slapende Grijsaard (h. 47, b. 44 c.M.), afkomstig uit de beroemde Collectie van den Groothertog van Oldenburg, doet even denken aan Fabritius' gevoelig-scherpe, fijn genuanceerde weergave der menschelijke fysionomie, zonder echter de zachte, maar volledig doorschouwende penetrantie van het innerlijk wezen, welke dezen grooten schilder en speurder van zieleleven eigen was, te vertoon. Glansvol is de schildering van dezen prachtigen grijsaardskop met de delicate finesses in het haar van den fijnen, langen baard, in de tint en de rimpels van het in slaap neergezonken gezicht, in de aderen der in den schoot liggende handen.

Dr. Hofstede de Groot verrijkte het museum met twee groote, ovaalronde miniatuurportretten der Engelsche School van ± 1780—'90, toegeschreven aan O s i a s H u m p h r e y, een heer en een dame voorstellende, waarvan de fijne, koloristische charme zich vooral doet gelden in de harmonie van het olijfgroen décolleté-toilet, den witten muts, den blanken hals der vrouw, met den goudbruinen fond (h. 11, b. 8½ c.M.).

Uit den allerlaatsten tijd zijn eenige stukken te vermelden, in bruikleen gegeven door Mr. Ed. J. Philips te 's-Gravenhage, van welke het Riviergezicht met schepen van J a n v a n G o y e n (h. 35, b. 53 c.M., gedat. 1645) zeer zeker de kroon spant. Dit prima staal van Van Goyen's door de natuur rechtstreeks geïnspireerde, ja doorvoede, kunst is één kostelijk spel van licht en atmosfeer in teedergrijzen toon. Boven het levende, golvende water met zijn bewegelijk wisselende tinten drijven machtige, zacht-gauwe wolkenluchten, waartusschen zich glanzige lichtverschieten openen. Het is ongetwijfeld een van de fijnste toongeheelen uit de grijze categorie van Van Goyen's oeuvre, in toon sterk contrasteerend met het groenige landschap, dat het Mauritshuis in 1919 verkreeg.

Van D u y s t e r is een Soldaat en profil ten voeten uit (h. 28, b. 21½ c.M.), een typische Duyster-figuur, met grooten, grijsviltten hoed, geel-leren wambuis of wapenrok, bruine, gegalonneerde broek, verdwijnend in hooge, donkerbruine kaplaarzen. In de kleur domineert een donkerroode ruitermantel, los over de schouders hangend. Het donkergestemde koloriet leeft uit den zeer donkeren achtergrond slechts getemperd op. De grootere Duyster van het Museum, eveneens een ruiter-profiel, met toegewend hoofd, in dergelijke kleding, is veel brillanter van licht en kleur.

Ten slotte: een Rookende drinker van A d r i a e n v a n O s t a d e (h. 17, b. 15 c.M.). De verveelde, lusteloos sturende tronie van den roodgemutsten man in blauw jak is scherp bekeken en met zorgzame uitvoerigheid doorwerkt, zooals de schilder hem daar waarnam, zittend aan de ruwhouten tafel, met de tinnen kruik in de rechterhand tusschen zijn beenen, de witsteen pijp houdend boven de test met glimmende kooltjes.